

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Remiss - Betänkande Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål (Ds 2020:18)

Sammanfattning av ärendet

Vård och omsorgsnämnden i Sala är en av 86 remissinstanser som fått möjlighet att yttra sig över betänkandet gällande ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål. Författningarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Individ och familjeomsorgen i Sala har utifrån de utgångspunkter som myndigheten särskilt har att beakta efter genomgång av den remitterade promemorian och däri gjorda överväganden inte några erinringar i sak.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna yttrandet som sitt eget och överlämna det till Justitiedepartementet.

Ingrid Strandman
Socialchef

TJÄNSTESKRIVELSE

Remiss - Betänkande Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål (Ds 2020:18)**Sammanfattning av ärendet**

Vård och omsorgsnämnden i Sala är en av 86 remissinstanser som fått möjlighet att yttra sig över betänkandet gällande ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål. Författningarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Vårdnadstvister är svåra för alla inblandade och särskilt för barnen. Vid en internationell vårdnadstvist slits barnet dessutom mellan föräldrar i två länder. Ibland leder en konflikt mellan föräldrarna så långt att barnet olovligt förs bort eller hålls kvar av en av dem. Det är angeläget att det finns regler i EU som kan överbrygga de olikheter som finns mellan medlemsstaternas rättssystem och bidra till att tvister med en internationell anknytning kan lösas på ett förutsebart och effektivt sätt till barnets bästa.

I juni 2019 antogs i EU en omarbetad Bryssel II-förordning, som gäller frågor om äktenskapsskillnad, föräldraansvar och internationella bortföranden av barn. Förordningen innehåller regler om vilken medlemsstats domstol som kan pröva en tvist med en internationell anknytning. Den innehåller också regler om erkännande och verkställighet av avgöranden i EU.

Genom den nya förordningen stärks barns och föräldrars rättssäkerhet. Det införs en allmän skyldighet för domstolen att låta ett barn uttrycka sina åsikter och att beakta åsikterna i förhållande till barnets ålder och mognad. Alla avgöranden om föräldraansvar görs direkt verkställbara i andra EU-länder. Dessutom harmoniserar den nya förordningen delvis medlemsstaternas verkställighetsregler. Vidare förbättras informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter, vilket underlättar domstolarnas handläggning och förbättrar deras beslutsunderlag.

Förordningen blir direkt tillämplig i Sverige och andra medlemsstater i EU, men kräver kompletterande svenska bestämmelser och författningsändringar. I promemorian lämnas de författningsförslag som är lämpliga med anledning av förordningen.

Promemorian finns att läsa i sin helhet:

https://www.regeringen.se/4a2fa3/contentassets/9772a628cf834384933455abc82548fc/okad-rattssakerhet-och-snabbare-verkstallighet-i-internationella-familjemal-ds-202018_

CHECKLISTA

Checklista för landsbygdssäkring av beslut.

**REMISS - BETÄNKANDE ÖKAD RÄTTSSÄKERHET OCH SNABBARE VERKSTÄLLIGHET
I INTERNATIONELLA FAMILJEMÅL (DS 2020:18)**

**Bedömer ni att beslutet kommer innebära särskilda konsekvenser för landsbygden,
nu eller i framtiden?**

JA NEJ

Vid **JA** - hur bedömer ni att beslutet påverkar:

1. att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

2. att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

3. att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

CHECKLISTA

Checklista avseende FN:s konvention om barnets rättigheter

**REMISS - BETÄNKANDE ÖKAD RÄTTSSÄKERHET OCH SNABBARE VERKSTÄLLIGHET
I INTERNATIONELLA FAMILJEMÅL (DS 2020:18)****Kommer beslutet att beröra barn och ungdomar, nu eller i framtiden?***På vilket sätt? / Varför inte?*

Ja, förändringen i EU-reglerna kommer att innebära att barn som är inblandade i vårdnadstvister där föräldrarna bor i olika länder kommer att leda till att stärka barns rättssäkerhet

Vid JA ska denna barnkonsekvensanalys fyllas i

1. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|--|---|---------------------------------|

Genom den nya förordningen kommer rättssäkerheten att stärkas för barn.

2. Är beslutet belyst ur barnets perspektiv?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|---|---|---------------------------------|

Det införs en allmän skyldighet för domstolen att låta ett barn uttrycka sina åsikter och att beakta åsikterna i förhållande till barnets ålder och mognad.

3. Innebär beslutet att barnets rätt till likvärdiga villkor beaktas med tanke på bland annat kön, etniskt ursprung, hälsa, funktionshinder, tro eller social ställning?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|---|---|---------------------------------|

Samtliga barn och unga omfattas av den nya förordningen.

4. Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening?	JA
☒ | NEJ
☐ |
|---|---|---------------------------------|

Genom att följande riksorganisationer har varit remissinstans till Justitiedepartementet: Riksorganisationen GAPS – Glöm aldrig Pela och Fadime och Unizon.

Övrigt som bör tas hänsyn till

Anvisningar för Barnchecklistan

Barnchecklistan används för att klargöra vilka beslut som kan beröra barn och ungdomar och därför behöver få en särskild barnkonsekvensanalys.

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och ska naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn.

Barnets bästa i främsta rummet (artikel 3, 4 och 6)

Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling, i beslutsfattandet?

Har en sammanvägning gjorts av olika intressen?

FN:s barnkommitté har uttalat att principen om barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, t.ex. samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska.

principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp.

beslutsfattare ska enligt barnkonventionen anstränga sig till det yttersta av tillgängliga resurser för att tillgodose barnets bästa, detta innebär t.ex. att när ett enskilt barns bästa eller en grupp barns bästa måste ge vika för andra intressen bör kompenserande åtgärder övervägas.

till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning

Beslutet belyst ur barnets perspektiv

Vilka konsekvenser har beslutet för barnet/barnen och hur kan barn själva tänkas värdera beslutet?

Barns och ungdomars rätt till likvärdiga villkor (artikel 2)

Diskrimineras barnet eller dess föräldrar p.g.a. kön, etniska ursprung, funktionshinder, tro, ställning etc.?

Har hänsyn tagits till barns särskilda behov på grund av psykiskt/fysiskt funktionshinder? (artikel 23)

all olikhet behöver inte innebära diskriminering, det avgörande är om de kriterier som ligger till grund för olik behandling är rimliga och objektiva

barn får inte diskrimineras i förhållande till vuxna och inte i förhållande till andra grupper av barn.

ojämlikheten i hälsa vad gäller pojkar/flickor, socioekonomisk och etnisk tillhörighet ökar bland barn och ungdomar och detta måste hejdas

Överväg effekterna vad gäller fysisk hälsa, psykisk hälsa, social hälsa (artikel 24). Var särskilt uppmärksam på följande:

allergier drabbar många barn och ökar, idag är ca 40 procent av alla barn och ungdomar drabbade

skador (olycksfall, självmord) - orsakar den högsta dödligheten bland barn

självförtroende

droger och tobak - tobak ökar bland flickor, viss tendens att också drogbruket ökar

Barns och ungdomars rätt att uttrycka sin mening - (artikel 12)

Barnets rätt att komma till tals måste ytterst vara underställt principen om barnets bästa, bedömningen om vad som kan ses vara ett barns eller en grupp barns bästa i en viss situation ska alltid göras av de vuxna som har ansvaret för besluten.

FN-kommittén framhåller att det är särskilt viktigt att barn får delta i beslutsfattande på den lokala nivån.

ange här på vilket sätt ungdomars röst har inhämtats, t ex enkät i en skolklass, remiss till ungdomsrådet, samråd med ungdomsorganisationer osv.

i fall där beslut berör barn på ett personligt plan – har barnet fått säga sin mening?